

Jan Lhoták působil v doktorandském studiu od roku 2007, nejdříve v denním a později v kombinovaném studiu. Během něho se osvědčil jako velmi schopný, cílevědomý a pracovitý student, včas a úspěšně skládal zkoušky včetně ústní části státní doktorské zkoušky, při níž prokázal velmi dobrou orientaci ve svém oboru. Systematicky rovněž se mnou konzultoval postup své práce. V současnosti předložil disertaci *Velkostatek města Sušice. Od městských (šosovních) vesnic k robotní abolicí a jejím výsledkům*. To, že doktorskou disertaci předkládá až v osmém ročníku svého studia, má dva důvody. Tím prvním je neobyčejně široký záběr (a ve výsledku i rozsah) jeho práce, který si vyžádal mimořádně intenzivní archivní výzkum a stejně rozsáhlou komparaci s výsledky práce jiných autorů, tou druhou jeho odborná práce v Muzeu horního Pootaví v Sušici, zahrnující pořádání sbírek, organizaci výstav i redigování musejního sborníku, který se za jeho působení dostal mezi naše významná regionální periodika. Jan Lhoták však publikoval i několik menších knižních prací a řadu odborných studií, mj. i v ČČH, které zčásti vycházely z jeho práce, zčásti však s ní souvisely jen volně, totiž zaměřením na Sušicko, nikoliv však věcnou náplní, což bylo dáno úkoly vyplývajícími z odborných záměrů muzea, v němž autor pracuje. Díky těmto studiím se zařadil mezi uznávané regionální historiky západních a jižních Čech a získal si respekt i v širší odborné veřejnosti.

Název Lhotákovy disertace by mohl svádět k mylné domněnce, že jde o úzce regionální práci. Není tomu tak. Jan Lhoták ve své práci podává na základě dosavadní literatury v rámci jednotlivých vytčených problémů nejdříve celozemský vývoj a poté stejný problém sleduje na základě mimořádně bohaté archivní dokumentace v lokálním sušickém měřítku, což mu umožňuje dosavadní názory naší literatury prohloubit, případně zpřesnit nebo korigovat. Pokud pak k takovému korigování, případně formulování alternativního výkladu nebo ke kladení pouhých otázek sahá, je vždy o závěry promyšlené a důkladně zdůvodněné jeho vlastním výzkumem. Jako příklad bych uvedl problém středověkých tzv. městských vsí, který až dosud byl v naší literatuře chápán značně zjednodušeně, nebo vztah města a jeho vesnického okolí, nedostatečně reflektovaný v naší literatuře (na rozdíl od zahraniční produkce).

V úvodní kapitole autor podává historiografický rozbor dvou problémů. Prvním je Pobělohorské město jako historiografický pramen a druhým Městský velkostatek jako historické téma. V obou podkapitolách prokazuje hluboký vhled do dosavadní české odborné literatury a dobrý rozhled po literatuře zahraniční, jejíž podněty vhodně aplikuje i v další části práce při řešení konkrétních úkolů. Původním záměrem Jana Lhotáka bylo sledovat pouze problém zavedení Raabovy reformy na sušickém městském velkostátku, jejího průběhu a dopadu na město jako vrchnost i na poddané, a to v komparaci s průběhem raabizace na jiných státech. Během práce na tomto problému si však autor uvědomil, že problém raabizace sám osobě je jen dílčím problémem městského velkostátku jako celku a že jej nelze pochopit bez poznání tohoto širšího kontextu a objasnění některých dílčích otázek, které jsou v literatuře řešeny nedostatečně. Proto svou práci tematicky rozšířil, což ovšem také způsobilo její enormní nárůst. Práci to na jedné straně prospělo, neboť Lhoták připravil mimořádně fundovaný komplexní pohled na městskou ekonomiku raného novověku, který u nás nemá obdoby, na druhé straně to však také klade mimořádný nárok na čtenáře, který se musí „prokousávat“ obrovskou masou detailních informací, podávaných v textu i četných tabulkách. Tyto dílčí informace nejsou žádnou nahodilou sbírkou, nýbrž pečlivě voleným dokladovým materiálem, netajím se však tím, že by bývalo vhodnější, kdyby je byl Jan Lhoták publikoval v několika dílčích studiích (jako to udělal v případě středověkých městských vsí) a výsledky pak shrnul v hutném textu. Takovýto postup by však byla práce na disertaci neúměrně protáhl, a proto

autor volil její předkládanou podobu. Jsem přesvědčen, že i v této podobě je zásadním přispěvkem k poznání fungování městského velkostatku a jeho významu jak pro město a jeho obyvatele, tak pro poddané. Rozsah sledovaných problémů je neobyčejně široký, přitom jde vesměs o problémy zásadní povahy. V historickém přehledu, s důrazem na základní vývojové etapy, autor sleduje jek v celozemském, tak především v lokálním měřítku zejména dva problémové okruhy, jednak územní vývoj velkostatku, jednak jeho úlohu v systému městské ekonomiky. Do tohoto druhého okruhu se řadí i raabizace, která původně byla jediným tématem jeho práce, a která podle autorova zjištění byla pro chod městského hospodářství jen počinem sekundárního významu. Výklad je promyšlený, je inspirován a poučen rozsáhlou naší i zahraniční literaturou, je dobře strukturovaný, argumentace logická. Počet dílčích poznatků, které autor předkládá, je pozoruhodný, řada z nich pak představuje poznatky zásadního významu. Práce je po mém soudu - přes výše uvedenou výhradu - plně způsobilá pro obhajobu.

V Praze 12. července 2015.

Prof. PhDr. Eduard Maur, CSc.
vedoucí práce